

V Libereckém kraji žije na 40 válečných veteránů

Československá obec legionářská, konkrétně jednotka Libereckého kraje, a Liberecký kraj, připravily ve vestibulu Krajského úřadu Libereckého kraje v Liberci výstavu „Československé vojenské jednotky na východní frontě II. světové války“ historika Miroslava Brože.



Na vernisáži promluvili také zástupce vedení ČsOL a zároveň člen Představenstva RV ČsOL František Gábor, předseda Jednoty ČsOL Liberecký kraj a krajský koordinátor projektu ČsOL pro válečné veterány Josef Bujňák a autor výstavy Miroslav Brož.

Podle Josefa Bujňáka žije v současné době kolem 1400 válečných veteránů, konkrétně v Libereckém kraji 39, kterým je od 85 let výše.

Na krátkém setkání veteránů s hejtmánem před vernisáží výstavy předseda Jednoty ČsOL Liberecký kraj na přítomné účastníky války prozradil, že dělostřelec Vasil Olah bojoval na Dukle, že Marie Rajtrová se zúčastnila bojů na Podkarpatské Ukrajině a pak ve Slovenském národním povstání jako radistka, že motostřelec

Výstavu za účasti válečných veteránů nadp. Marie Rajtrové, nadp. Alexandra Hrona, nadp. Vasila Vladislava Olaha a por. Vjačeslava Viskočila zahájil hejtmán Libereckého kraje Martin Půta. „Je velmi dobré, že výstavou v sídle kraje si připomínáme blízkí se výročí ukončení II. světové války a osvobození Československa. Cítil jsem, že po roce 1990 se na bojovníky z východní fronty poněkud zapomínalo, ale věřím, že je správné oceňovat všechny bojovníky, kteří bojovali za svobodu naší země kdekoli,“ řekl mimo jiné hejtmán Martin Půta.



Alexander Hron šel rovněž od Dukly a že Vjačeslav Viskočil byl příslušníkem Rudé armády, který došel od Kyjeva až k Berlínu. „Žel, pak se po pěti letech v gulagu mohl odstěhovat do Černobylu, kde jej ale zasáhla havárie atomové elektrárny. Teprve v roce 2003 se díky České republice přestěhoval do osady Kuřivody v Ralsku,“ vyličil nelehké osudy hrdiny - rudoarmějce Josef Bujňák. „Nemůžeme ani napsat ani vyslovit, co jsme všechno zažili, ale to hlavní ano – bojovali jsme za svobodu,“ sdělil přítomným Vasil Olah.

Připravil: -JB-

Byli s námi na IDETu



Na repliku legionářského vlaku a další aktivity Československé obce legionářské se v rámci letošního IDETu přišli podívat i váleční veteráni z Brna. Nejen místopředseda ČsOL plk. Emil Boček, ale také např. František Hejl nebo Vlasta Jakubová, dcera československého legionáře, který podobným vlakem projel sibiřskou anabázi. Paní Jakubová v loňském roce věnovala Československé obci legionářské část památek na svého otce, z nichž některé poznala i mezi vystavovanými exponáty. ČsOL věnovala taktéž sbírku stříbrných a zlatých jubilejních mincí, které se staly základem pro probíhající sbírku projektu LEGIE 100. Jako dcera legionáře a prvorepublikového četníka vzpomínala na vyprávění svého tatínka a vybavila si tak jeho vzpomínky přímo v reálné představě např. v „těpluše“. Legionářská tradice v rodině paní Vlasty byla velmi silná, za války se jako mladá dívka podílela na činnosti R3 na Moravě, které velel jeden z nejlepších legionářských velitelů generál Vojtěch Boris Luža.

Text a foto: František Trávníček



Oslavy Dne vítězství byly důstojné



Více než padesát válečných veteránů, kteří na frontách 2. světové války bojovali za naši svobodu, se 8. května zúčastnilo v Praze na Vítkově oslav 68. výročí ukončení 2. světové války a Dne vítězství. Pietního aktu se zde poprvé v roli prezidenta ČR zúčastnil Miloš Zeman, který také všechny přítomné válečné veterány pozdravil. Přítomni byli i další nejvyšší ústavní a státní činitelé – předsedové obou parlamentních komor Miroslava Němcová a Milan Štěch, předseda vlády ČR Petr Nečas, ministr obrany Vlastimil Pícek, náčelník generálního štábu Petr Pavel, zástupci Československé obce legionářské v čele s jejím předsedou br. Pavlem Budinským a mnozí další hosté.

Po skončení pietního aktu prezident ČR Miloš Zeman novinářům řekl, že považuje za historickou lež

(pokračování na další straně)





tvzení, že Češi jen čekali na osvobození a aktivně se bojů příliš nezúčastnili. „Československo stálo na straně vítězů a já odmítám ty, kdo to zpochybňují. Vzpomeňte na Svobodovu armádu, na bojovníky u Tobruku a další a další,“ řekl prezident republiky.

Ministr obrany Vlastimil Picek pak novinářům zdůraznil, že válečným veteránům je třeba věnovat zvýšenou pozornost a péči. „Nejenom, že jsme připravili návrh nového zákona o válečných veteránech, který je v současné době projednán Vládou ČR a jde dále do Parlamentu ČR, ale začali jsme přehodnocovat i naše kapacity v našich domovech pro válečné veterány, ať už v Praze, Olomouci či v Karlových Varech, a udělám vše pro to, aby všichni zájemci byli uspokojeni,“ prohlásil ministr obrany.

Text a foto: Ladislav Lenk

Slavnostní chvíle v Ostravě prožívali s hrdostí

V Komenského sadech se 30. dubna letošního roku uskutečnil pietní akt při příležitosti oslav osvobození Ostravy. Zúčastnilo se také několik desítek druhoválečných veteránů, přímých účastníků bojů v ostravsko-opavské operaci, příslušníků jiných jednotek a členů partyzánských brigád a skupin. Slavnostní chvíle zde prožívali s hrdostí i veteráni z okresu Nový Jičín: kpt. Rostislav Stehlík ze Šenova u Nového Jičína, Dana Milatová z Nového Jičína, Anastazie Králová z Oder a Vladimír Škrabánek z Jakubčovic n. Odrou. Působivá a důstojná oslava 68. výročí osvobození Ostravy byla zakončena obědem v Akademii a vystoupením VUS Ondráš z Brna. Druhováleční veteráni z okresu Nový Jičín jsou vděční za pozvání na oslavy řediteli KVV Ostrava i náčelníkoví VZ 4218 Nový Jičín mjr. Píhalovi za přepravu na akci.

Text a foto: Ing. Petr Radina



Snažím se pracovat ve prospěch naší země

U příležitosti Dne vítězství vyznamenal ministr obrany Vlastimil Picek Křížem obrany státu plukovníka v. v. Pavla Vranského, příslušníka Československého legionu v Polsku a později příslušníka čs. jednotek na Středním východě, kde se zúčastnil bojů v Sýrii a u Tobruku. Koncem roku 1942 se přihlásil k letectvu a ve Velké Británii prodělal výcvik palubního radiooperátora. Od dubna 1944 operačně létal u 311. čs. bombardovací peruti. Je dvojnásobným nositelem Československého válečného kříže, trojnásobným nositelem Československé medaile Za chrabrost před nepřítelem, Československé medaile za zásluhy I. stupně, Záslužného kříže MO III. stupně a dalších britských a českých vyznamenání. I dnes přes svůj pozeňvaný věk aktivně působí ve veteránských organizacích a je možné se s ním setkat téměř na každé vzpomínkové či pietní akci či na různých besedách s veřejností. „Pořád se snažím pracovat ve prospěch naší země, za jejíž svobodu jsem šest let bojoval,“ řekl k tomu dvaadevadesátiletý Pavel Vranský.

Ladislav Lenk, foto: Jan Kouba, army.cz

Slivice – vzpomínka na poslední bitvu v Evropě v roce 1945

Dne 11. května 2013 se uskutečnila vzpomínková akce na poslední bitvu 2. světové války na evropském bojišti. Jednalo se o boje, kdy v ranních hodinách 12. května roku 1945, čtyři dny po německé kapitulaci, zlomila sovětská vojska poslední odpor šesti tisíc zfanatizovaných jednotek Wehrmachtu a SS rozmístěných nedaleko Příbrami v prostoru obce Milín v místní lokalitě Slivice. Památník vítězství vybudovaný v těchto místech připomíná definitivní porážku německé hitlerovské armády v Evropě. Za válečné veterány položili věnec k pomníku Zdeněk Rerych a sestra Forejtová.

Připravil: -ZR-, foto: Stanislav Švidek



Stali jsme se pro ně vrbami...

Dohromady je jich na čtyřicet. Pravidelně navštěvují válečné veterány, doprovázejí je na společenské, vzpomínkové a pietní akce, pomáhají jim při cestě do zdravotnických zařízení, řeší spousta jejich každodenních osobních problémů. Krajští koordinátoři a terénní pracovníci projektu Péče o válečné veterány. Na to, jak vnímají svoji práci a co je na ní těší, jsme se ještě jednou zeptali několika z nich.

Jiří Ondruška: „K tomu, co mě těší na práci terénního pracovníka, bych snad ještě dodal, že nejvíce to, že můžu být v týmu lidí, kteří se podílejí na pomoci generaci, která přispěla k osvobození naší vlasti a tak jim aspoň tímto způsobem poděkovat. Dále, že mám možnost se seznámit s řadou lidí a jejich velice zajímavými osudy a životními



příběhy. A koneckonců i porovnávat jejich zážitky a zkušenosti s dneška kolikrát tak trochu překrucovanými dějinami.“

Milan Čajdík: „Práce s lidmi, kteří si to po zásluhách, co pro společnost udělali, zaslouží. Mnohdy pro svůj vysoký věk nemají ani blízké, kteří by jim mohli v otázkách právních, sociálních či zdravotních účinně pomoci. Po létech jsme se stali skoro jejich rodinami, svěrují se, obrací se na nás a někdy poskytujeme zprostředkovaně i právní pomoc, když jejich dobroty jejich příbuzní a blízcí dokonce zneužijí a připraví je kolikrát i o nemalé finanční prostředky nebo se prostě přestanou o ně starat. Mnohdy návštěv využíváme i tak, že jim poskytneme doprovod do nemocnice, vozíme je na kulturní akce, pietní akty, společně s nimi jim autem uděláme velký nákup atd. Dokonce jsme v takovém vztahu, že nás mnohdy požádají, abychom promluvili po jejich smrti na smutečním obřadu. Je to na dlouhé vyprávění, ale pokud by tady nebyla vzájemná důvěra a pocit, že nás tato dobře vykonaná práce uspokojuje, tak bychom to dělali těžko. Zdaleka s veterány netrávíme jen čas, co máme podle smluv. Na každé zavolání jsme kdykoliv plně k dispozici a oni jsou vždy jsou rádi, když si mohou s námi promluvit, a to i přesto, že nám historii svého života vykládají opakovaně a my ji dobře známe. Prostě jsme se pro ně stali vrbami...“



Oldřich Axman: „Co mne těší? Je to asi možnost seznámit se se zajímavými lidmi, které jsem dříve neznal, poznat osudy válečných veteránů, kteří toho udělali mnoho pro naši zemi a byli v minulosti velice často nedoceněni. Prostě mám radost, když mohu těmto veteránům pomoci, především pak těm, kteří již žijí sami anebo se o ně rodinní příslušníci nestarají. Ještě dodám, že práce s válečnými veterány, která mě baví, mi pomohla i v osobním životě, když mi před čtyřmi lety zemřela manželka.“

Připravil: Ladislav Lenk, foto: autor

P.S.: Na fotografiích jsou zachyceni terénní pracovníci, kteří letos doprovázeli válečné veterány při oslavách 68. výročí osvobození v Praze na Vítkově.

Vzdali hold občanům padlým za druhé světové války

V Bystřici snad není rodina, v níž by nebyl někdo, kdo bojoval buď v první nebo druhé světové válce. V té druhé padlo 53 Bystřičanů na východní i západní frontě. Mnozí zahynuli, aniž se rodiny dozvěděly kde, a dodnes jsou neznámí. Šest občanů polské národnosti z Bystřice bylo zavražděno v Katyni, sedm občanů gestapo zavraždilo přímo v obci. Celkem 36 lidí z Bystřice bylo umučeno během války v koncentračních táborech a věznicích a dalších 44 bylo v letech 1939–1945 vězněno za odbojovou činnost. Hovořím jen o Bystřici, jenže podobně tomu bylo v okolních obcích na Těšínsku – v Hrádku, Vendryni, Jablunkově, Trinci, v Českém Těšině, ale také ve Frýdku Místku. Mnoho Bystřičanů se do obce vrátilo se zraněním jako invalidé a mnozí s podlomeným zdravím. Tyto skutečnosti si připomněli občané Bystřice spolu s válečnými veterány 8. května, kdy se zde uskutečnily důstojné oslavy připomínající osvobození obce.

Připravil: Petr Majer

